

ÖĞRENCİ

ADI:
SOYADI:
SINIFI: NO:

.....LİSESİ
2023-2024 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
TARİH DERSİ 9. SINIFLAR
1. DÖNEM 1. YAZILI ÖRNEK SORULARI

CEVAP ANAHTARI

Sınav süresi 40 dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

9.1.1. Bir araştırma alanı ve bilim dalı olarak tarihin kapsamını, metodunu ve diğer bilim dallarıyla ilişkisini açıkla.

1. Tarihte "Türk" adının geçtiği yazılı ilk metinler Orhun Kitabeleri'dir. Bu kitabeler hakkında ilk bilgiler XIII. yüzyılda yaşayan Cuveynî'nin "Tarih-i Cihangüşa" isimli eserinde yer alır. Orhun Kitabelerini ilk çözen ise Danimarkalı Dil Bilimci W. Thomsen olmuştur.

Orhun Kitabeleri'nin okunmasında yararlanılabilecek tarihe yardımcı bilim dallarından birini yazınız. (10 puan)

Epigrafi-Filoloji-Paleografya yardımcı bilimlerinden herhangi birinin yazılmasının karşılığı 10 puandır.

9.1.1. Bir araştırma alanı ve bilim dalı olarak tarihin kapsamını, metodunu ve diğer bilim dallarıyla ilişkisini açıkla.

2. Geçmişte meydana gelmiş sosyal ve kültürel olaylara birer örnek yazınız. (5+5=10 puan)

a) Sosyal Olay: Kavimler Göçü, Orta Asya Göçleri

b) Kültürel Olay: Kağıdın icadı, Yazının icadı gibi örnekler doğru cevap olarak kabul edilir.

9.1.2. Tarih öğrenmenin amaç ve yararlarını analiz eder.

3. Tarih öğrenmenin sağlayacağı yararlardan birini yazınız. (10 puan)

- * Günümüzü anlamamızı sağlar
- * Milli ve toplumsal kimliğin oluşumunda etkilidir
- * Çok yönlü düşünme yeteneği geliştirir
- * Empati yeteneğini geliştirir

Bunlardan herhangi birinin yazılmasının karşılığı 10 puandır. (Olası doğru cevaplar puanla değerlendirilir.)

9.1.3. Zamanı anlama ve anlamlandırmaya yönelik farklı yaklaşımları analiz eder.

4. a) MÖ 1296'da Hitit ve Mısır Devletleri arasında başlayan Kadeş Savaşı 16 yıl sürdüğüne göre savaşın sona erdiği tarihi yazınız. (5 puan)

1280 (5 puan)

b) MS 1071 yılı kaçınıcı yüzyıla aittir? Yazınız. (5 puan)

11. yüzyıl (5 puan)

9.1.3. Zamanı anlama ve anlamlandırmaya yönelik farklı yaklaşımları analiz eder.

5. Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılda kullandığı iki takvimin adını yazınız. (5+5=10 puan)

a) Hicrî Takvim (5 puan)

b) Rumî Takvim (5 puan)

9.2.1. Kanıtlardan yola çıkarak yazının icadından önceki dönemlerde yaşayan insanların hayatı hakkında çıkarımlarda bulunur.

6. Anadolu'da günümüze kadar keşfedilen en erken tarihli dinî mimarinin bulunduğu yerin adını yazınız. (10 puan)

Göbeklitepe/Şanlıurfa (10 puan)

9.2.2. Yazının icadının insanlık tarihinde meydana getirdiği değişimi açıkla.

7. Yazı ilk olarak Mezopotamya'da tapınaklarda kullanılmıştır. Çivi yazısının nasıl bulunduğu ile ilgili kısaca bilgi veriniz. (10 puan)

İnsanlar ürettikleri ürünü tanrıların evine yani mabede teslim ederlerdi. Rahipler ürünün kimden, ne kadar geldiğini tespit için semboller ürettirler. Bu sembollerin zamanla gelişimi çivi yazısının ortaya çıkmasını sağlamıştır.(10 puan)

9.2.2. Yazının icadının insanlık tarihinde meydana getirdiği değişimi açıkla.

8. İlk Çaę'da tarımla uğraşan insanların seller, su taşkınları nedeniyle tarlada bozulan sınırları eski haline getirme ve hava durumunu önceden tespit edebilme ihtiyacı nedeniyle ortaya çıkan bilim dallarından ikisinin adını yazınız. (5+5= 10 puan)

a) Geometri

b) Astronomi

c) Takvim Bilimi

(Bu bilimlerden herhangi biri 5 puan, ikisi 10 puandır.)

9.2.3. İlk Çaę'daki belli başlı medeniyet havzalarını tanı.

9. Pers Devleti'nde yollara önem verilmesi, ülkenin eyaletlere bölünerek yönetilmesi ve valilerin merkezden atanıp yılda iki kez denetlenmesi ile ulaşılmak istenen ortak amacı yazınız. (10 puan)

Merkezî otoriteyi ülkeye egemen kılmak (10 puan)

9.2.3. İlk Çaę'daki belli başlı medeniyet havzalarını tanı.

10. İlk kutsal kitap İbranilere (Museviler) gelmiş olmasına rağmen, Musevilięin diğer semavi dinler kadar yayılmama nedenini yazınız. (10 puan)

Musevilerin Tevrat'ın yalnızca kendilerine geldiğine inanmaları, bu dinin yayılması için çalışmamaları (10 puan)